

„MEDDOBJE“ II . 4, 5

Revija Slov. kult. akcije „MEDDOBJE“ je izšla v prvi polovici februarja. V zvezku s 108 stranimi (100 strani gradiva in 8 strani priloge) sta obseženi 4. in 5. številka drugega letnika.

Vsebinsko prinaša ta zvezek na uvidnem mestu posebno novost: esej „Razvijanje in križanje človeške narave“ izpod peresa Karla V. Truhlarja S.J. Prispevek je velika novost v slovenskem slovstvu; na sodoben način se tudi religiozni problemi postavljajo v skupen napor reševanja duhovne globine pri obravnavanju slovenskih kulturnih nalog. Esaj je prvi iz ciklusa o „Krščanstvu in človeku“.

Poseben esej posveča pod zaглаvjem „Črke, besede, misli“ Ruda Jurčec Nobelovemu nagrajencu za literaturo Halldorju Kiljanu Laumannu, islandskemu pisatelju. Pisatelj, član erega najmlajših narodov na svetu, je s tem odlikovanjem prejel pravzaprav nagrado za vso islandsko književnost, ki spada med najodličnejše na svetu. „Obzorja evropske književnosti“ je prispevek, ki skuša podati sliko odnosa evropske književnosti v trenju med vzhodom in zahodom.

Stoletnice smrti filozofa Soerena Kierkegaarda se revija spominja v dveh člankih. Alojzij Šuštar je avtor članka *Kierkegaard - predhodnik, eksistencializma*, pesnik in esejist France Papež pa je prispeval *Razmišljanja ob stoletnici Kierkegaardove smrti*. Pesnik in literarni kritik Tine Debeljak je opozoril na jubilejno leto poljske književnosti s člankom *Stoletnica smrti Adama Mickiewicza*.

Leposlovje obsega prozo pesnika in pisatelja Vinka Beličiča *Petero črtic*, pisatelj Mirko Javornik objavlja *Pripise k dnevom*, pisatelj Karel Mauser pa je zastopan s črtico *John Kovach*. *Pesmi*: Milena Soukalova je zastopana z dvema pesnitvama: *Silhueta* in *Iz prerije*; France Papež: *Tujina*; Rafko Vodeb: *Z Lagune*; Tine Debeljak objavlja *Jankielov koncert*, prevod iz Gospoda Tadeja pesnika Adama Mickiewicza. Vladimir Kos objav-

ZORI, NOČ VESELA!

Slovenska kulturna akcija bo prihodnji mesec izdala obširen slovenski izvirni roman, napisan v Buenos Airesu zadnje leto, kar bo gotovo svojevrsten dogodek. Dozdaj so bila namreč vsa njena prozna izdanja izbori že nekoč izšli stvari, samo na novo urejenih in pogledanih z novih gledišč (Pregelj, Velikonja, Kociper). Ker pa ima Slov. kult. akcija prvenstveno nalogo gojiti izvirno emigrantsko vrednostno literarno kulturo, zato je poiskala mecena in razpisala lanski tekmovalni natečaj, ki je dal lepe rezultate, s katerimi se bo okoristila Slov. kult. akcija nastopno leto. Toda tudi že za letošnji knjižni dar je našla izvirno delo, katerega je napisal njen tajnik *Marijan Marolt*, ki s tem stopa med slovenske — pripovednike. Že to je senzacija, kajti Marijana Marolta smo poznali dozdaj predvsem kot znanstvenika, kritika in kulturnega organizatorja. Poznali smo ga kot pisatelja dveh obširnih umetnostno zgodovinskih knjig: *Umetnostnih spomenikov vrhniške in celjske dekanije*; kot umetnostno zgodovinskega publicista, kritika, ki je sodeloval pri ljubljanskih umetnostno zgodovinskih razstavah in pripravljaval obširno delo o našem največjem baročnem slikarju Bergantu, za kar je parkrat potoval v Italijo, pa tudi v Pariz. Dokončal je delo tik pred emigracijo, preden bi ga mogel predložiti kot dizertacijo in izdati v tisku. (Zdi se mi, da so se pozneje drugi okoristili z njegovim skrbnim delom.) Poznali smo ga kot advokata in kot politika, saj je bil banovinski poslanec za vrhniški okraj. V emigraciji pa kot šolnika, direktorja gimnazije v Barletti, in v Buenos Airesu kot kulturnega referenta Društva Slovencev in neumornega recenzenta, znanstvenega publicista, sodelavca pri vseh tukajšnjih slovenskih listih, kot predavatelja in tudi že — literarnega kramljača, kakršnega se je pokazal v Koledarju Svobodne Slovenije kot Ludvik Kavšek „buhkando trabaho“. Bil je več let ročni delavec, zdaj pa je tajnik Slov. kult. akcije. Kot tak se je za nas nepričakovano lotil literarne snovi ter napisal to povest, ki se je razrasla v roman (ok. 400 strani) in ki ji založba na tem mestu naznanja skorajšnji izid.

Ob tej priliki sem ga poiskal v prostorih Slov. kult. akcije, kjer že nekaj tednov pestuje svojo v Bariločah zlomljeno nogo in opravlja zadnje tiskarske korekture svoje povesti, in mu stavljal par vprašanj za naš „Glas“, ki mu je sicer on sam urednik, pa mora služiti tudi njegovi stvari, ki je naša. Čudno bi se mi zdelo, če bi zdaj mi petdesetletniki kar tako prijemali za pero, ne da bi že kdaj prej kako poskušali pisateljsko obrt. Tako stopamo med pisce v emigracijo nanovo ali pa čisto novo Jurčec, pa Marolt in še kdo, kar se mi pa zdi razumljivo. Vse te je namreč poklicno publicistično in znanstveno delo za nekaj desetletij odtrgalo od leposlovnega ustvarjanja, v katerem bi tudi imeli uspeh, da so se mu posvetili; sedaj v emigraciji pa je odpadlo od njih vse tovrstno okolje, tudi aparat in knjige, iz katerih so črpali znanje in navdih, ostalo pa jim je le srce, lep spomin na preteklost, težka sedanost in, v snu, bodočnost. Srce je hotelo sprostitev in spomin oblikovanja in rodilo so se petdesetletniki — „nastopni“ pisatelji s svojimi knjižnimi prvenci. S kakšnimi uspehi, bo sodilo občinstvo. Toda prej bo morda zanimivo, da nam pisatelj sam dá neke napotke, kako naj postanek njegove povesti razumemo (genetično in smiselno) in kaj je sam hotel povedati z njim, da nam bo lažje pristopiti k njegovemu branju in si ustvariti pravičnejšo sodbo.

Kdaj si pričel pisati?

Kaj bi tajil, da sem že v gimnaziji, v nemški v Št. Pavlu, zlagal slovenske pesmi. V sedmo šolo sem prišel v Ljubljano. Takrat smo bili še ekspresionisti. Tvojemu stricu, Jožetu Debevcu so bile moje metafore

lja pesmi *Deževje in mir*, *Resnična pravljica*, *Bog D.P.*, *Nepesem in Ubijmo beg*; Branko Rozman in prispeval pesmi *Tedaj in živčnost*.

Iz Ankete 1955, objavljene v prvem zvezku drugega letnika Meddobja, se je v Buenos Airesu vršil kulturni večer Slov. kult. akcije pod naslovom *Buenosaireska Okrogla miza*, pri kateri so sodelovali Danica Petričkova, dr. Ignacij Lenček, dr. Tine Debeljak in dr. Milan Komar. Vsebina referatov je objavljena pod zaglavjem *Čas na tribuni*.

Slikar Milan Volovšek je predstavljen v tej številki z umetniško prilogo, ki obsega osem reprodukcij njegovih del in sicer Ramos Mejía, olje; Kosec, olje; Gorenjec, olje; Ulica, olje; Portret slikarjeve žene, olje; Tihožitje, olje in lesoreza El Coya in La Norteña. Pod zaglavjem *Črta in prostor* je prispeval Bine Šulinov esej o *Milanu Volovšku*, Marijan Marolt pa ocenjuje deli *Križev pot prosečih* (Vladimir Kos - France Gorše) in *Kyrie eleison* (Bara Remec - Tine Debeljak).

Knjige: Posebna razprava je kritična ocena *Priročnega leksikona* izpod peresa Franceta Dolinarja; Karla Mauserja roman *Večna vez* ocenjuje Tine Debeljak; isti ocenjuje tudi *Cronaca culturale serbo lusiziana*, avtor dr. V. Bučar; Alojzij Šuštar je prispeval oceno dela *Mati našega Odrašenika* dr. Franceta Gnidovca; isti je napisal tudi poročilo o *Novi knjigi o Jugoslaviji*.

Kronika je zelo obsežna in ima na uvodnem mestu poročilo o Izidu razpisa božičnih leposlovnih nagrad za leto 1955.

Drugi letnik revije se tako približuje koncu in bo šesta številka izšla v povečanem obsegu.

Revijo urejujeta Zorko Simčič in Ruda Jurčec.

TUDI BLAGAJNIK IMA BESEDO...

(Nekaj pripomb in želja k finančnemu vprašanju Slov. kult. akcije.)

Slovenska kulturna akcija razvija v svojih štirih odsekih, filozofskem, glasbenem, likovnem in literarnem, pa v knjižni založbi veliko delavnost, zlasti ker je njen delokrog vse slovensko zamejstvo.

Samo po sebi je umevno, da to delovanje terjaja ne le velikih umskih naporov številnih ustvarjalcev Slovenske kulturne akcije, ampak tudi nemajhnih gmotnih sredstev. Naj omenimo samo, da je imela Slovenska kulturna akcija v dosedanjem dveletnem obstoju že okrog 240.000 pesov izdatkov...

Članarina, naročnina oziroma prodaja knjižnih izdanj, pa me-

v nalogah prehude. Mazovec mi je pa še potuho dajal. Na univerzi naju je z rajnim Vurnikom Izidor Cankar navdušil za strogo znanstveno delo, ker je menda že slutil, da Jalen in Tone Vodnik nikoli ne bosta strastna umetnostna zgodovinarja. Po očetovi želji sem poleg umetnostne zgodovine študiral tudi jus. Vso dobo odvetniškega koncipientstva sem prebil pri dr. Rakunu v Celju. Moj šef je želel, naj bi spisi za sodnijo ne bili gole konstatacije, ampak naj bi imeli nekaj literarne topline. Mnogo sem predaval, to so bili nekakšni eseji in vsa resnejša predavanja sem si napisal in besedilo izgladil. V Celju sem napisal dramo, potem sem se lotil večkrat proze, pa že v začetku obtičal. Vse to sem zažgal. Pozneje, ko sem prišel na Vrhniko, sem bil preveč zaposlen, da bi se kdaj resno lotil literarnih poskusov; za prosti čas mi je bila umetnostna zgodovina še vedno prva srčna potreba. Tudi v begunstvu sem bil tisti profesor v Senigaliji kot v Barletti, ki je imel na gimnaziji največ tedenskih ur in sem se nanje tudi temeljito pripravljaj. Literatura se mi je sicer v glavi porajala, pa tudi sproti splahnela.

V Buenos Airesu si pričel s podlistki?

Da. Klima za literarno in duševno delo sploh tu ni najbolj ugodna. Pač pa je bilo ugodno marsikaj drugega. Dolge vsakodnevne vožnje na delo tja in nazaj, mehanično delo pri strojih, vratarstvu in pleskarstvu, vse to naravnost draži fantazijo. Prazen izgovor je, če pravi duševni delavec, pisatelj, pesnik ali kdorkoli, da ne more tukaj ustvarjati, ker ga telesno delo tlači. Telesno delo ni ovira za duševno snovanje; verjamem pa in vem iz izkušnje, da ovira človeka pri takem snovanju pisarniško delo. Pseudonim Ludvik Kavšek mi je izbral Joško Krošelj. Iz tistih podlistkov se mi je izcimilo ogrožje zabavnega romana. Delo sem prekinil in ustavil iz dveh vzrokov. O enem rajši ne govorim, drugi je bil pa v plohi prošnje za članke in predavanja. To pa veš, da je tukaj to težko sestavljati, ker ni pripomočkov in jih je bilo takrat še manj.

Kako si pričel s to knjigo?

V letu 1953 sem delal pri Žitniku, največ na Dock Sudu, na prostem. Dobri dve uri vožnje tja in nazaj, prijetna družba sodelavcev — dveh štajercev, enega Ižanca in šefovega sina — pa vendar vsak dan nekaj ur dela na samem, vse to me je navdajalo z razpoloženjem, ki je bilo ugodno za kopičenje snovi in že za oblikovanje stavkov, odstavkov in celo poglavij.

Kako natančno se je vse kopiralo in oblikovalo, ne vem več. Saj niti ne bi mogel reči, kako se je začelo, kaj me je privedlo prav v to snov. O tem sem precej razmišljal prav zadnje dni, ko si mi nakazal vprašanje in sem okleval z odgovorom. Domislil sem se troje stvari: 1.) Večkrat sem mislil še doma, da bi na stara leta napisal kroniko svojih prednikov potomcem v opombo. 2.) Če me je Slodnjakovo „Neiztrohnjeno srce“ spravljal od poglavja do poglavja v slabšo voljo, me je Pahorjev ali čigav je že roman o Jurčiču naravnost razbesnil. Tendencia v zgodovinskem romanu me kot zgodovinarja še bolj žali kot v leposlovnem spisu, ki obravnava sodobno družbo. 3.) Pesem „Zóri, noč vesela!“ je tista stvar, ki sem jo vsak božič po l. 1944 najbolj pogrešal. Ni velika umetnina, a bilo mi je tako, kot da bi se nihče domačih dolga leta ne spomnil mojega godu s skromnim „vse najboljše!“ — Potem pa je bilo tu — kaj bi tajil — neko splošno, abstraktno domotožje.

Domači kraj ti je zelo drag?

Ne bi rekel! Ne bi ponovil tega, kar ti je rekel Kociper o svojih goricah. Draga mi je bila domačija, dragi so mi bili kotički; tudi nekaj deklet sem ljubil tam, dokler si nisem izbral „ta prave“. Lokalnega patriotizma pa ni bilo v meni. Rad sem hodil v polhovgrajske hribe, na snežnike, na morje in v stara mesta; kadar sem se vračal, mi je bilo dolgčas. Tudi prijateljsem sem imel več drugod kot v domačem kraju. Zato mi ne bi prijala snov iz sodobnosti, če naj je bila plod domotožja. Vrhniko in Vrhnice sem zagrabil zato, ker so se mi ponudili v snovanje kot stari znanci. Med znanci, bolje poznan, sem si pa brez kakšnih posebnih namenov izbral tiste, po katerih se mi je tožilo. Saj razen Žitkovke in Andrejca nobenega več poznal nisem, toda takšni ali podobni so bili njihovi nasledniki. Cveka in Wolfa sem izdelal po tem, kar sem o njiju slišal — nekaj prav od stare matere — in bral *Zašla sva; nisi še vsega povedal, kako si pričel in še manj, kako si nadaljeval to knjigo?*

V času še ročnega dela sem napisal prvi dve poglavji. Potem sem

z delom prekinil, ker sem vstopil v pisarno. Misli so bile zaposlene drugod. Enkrat me je vendar nekaj zmotilo, da sem pokazal rokopis Janku Hafnerju in potem še tebi. Dala sta mi korajžo. Ko sem preživljal naslednji dopust v Bariločah, nisem napisal samo še treh in pol poglavij, ampak sta tudi nadaljevanje in konec dozoreli. Tam gori mi samo zrak odličen, ampak so tudi ljudje sijajni. Ostanek sem že po spominu napisal potem od lanskega februarja do julija po tedenskem delu ob sobotnih in nedeljskih večerih.

Snovi mi ni manjkalo. Dramatskih konfliktov med dobrim in slabim nisem iskal. Pojavila se mi je družba okrog dobrega Cveka, kot ga poznam iz pripovedovanja in župnijskih matrik. Oblikovanje značajev in odnosov med ljudmi ni nič težkega. Težko je oblikovati besedo, stavke, odstavke. Težko, pa tudi hvaležno.

Kje si se učil?

Nadutost je, če pravi pisatelj, da ni nobeden večjih in starejših vplival nanj. Golo kopiranje pa spet ne more ustvariti umetnine. Od kogarkoli sem se kaj naučil, sem mu hvaležen. Kopiral pa nisem. Niti zasnove celotnega spisa, ki mu pismouki odrekajo značaj romana.

Tako stopa Marijan Marolt kot „homo novus“ v pripovedništvo takoj z „velikim“ tekstom, se pravi — „obširnim“, v katerem bo prišlo do veljave njegovo strogo epično pripovedovanje v slogu naših starih realistov, kar se tako lepo prilega prav temu času pred devetdesetimi leti (v času Mladike iz l. 1866), ki pomeni rojstvo naše poetično realistične dobe, v kateri se povest godi. Ni v povesti toliko zgodovinskega aparata, kakor bi ga dal n. pr. Flaubert, Anatol France ali naš Pregelj, in kakor bi ga pričakovali pri umetnostnem in kulturnem zgodovinarju (tega je celo mnogo premalo), pač pa je v njem duh tistega časa, slog življenja in pisanja ter — pesem domačiji, svojemu rodu. Izgubil je slovenski emigrant domačijo, dom svojih očetov in dedov, toda kljub vsemu konfiskacijam si ga ustvari na novo v svojem delu in živi z njim in v njem, kot ne bi niti doma. To je ustvaril Marolt s to vrhniško zgodbo, pisano kakor da jo piše Mencinger ali Komar - Vadnjač, ali Milčinski... to se pravi: dobro, v klenem jeziku, ki oblikuje, ustvarja like in dogodke, čeprav samo kramlja, tako po domače kramlja in opisuje, da komaj veš, da ustvarja umetnino. Prav to je značilno za to delo: ne umetniški, ne išče umetniških efektov, ustvarja „reko življenja“, v tem primeru „potok“, ki na kraških vrhniških tleh resda včasih tudi ponikne saj tudi Ljubljana, da pride potem prav pri opisovanju domačije na Verdu v toploto in čisto epiko na dan. Na ta način ne ustvarja Marolt deroče struge temveč stoječ tolmun, globok, skoraj negiben, toda prozoren in čist, da vidiš v njem žive ljudi v živem času svojega deda po materi, „mali svet naših očetov“, čas ko je tudi Vrhnika, tista, ki je izhajala iz šole komponista, organista, učitelja Cveka začela zoreti v veseli čas nastajajočega slovenskega trga; ta je takoj nato dal Cankarja, katerega oče in mati nastopata s svojimi težavami in ohcetjo že tudi v tej vrhniški storiji.

Pa to spada že k vsebini, ki jo bo bralec z lahkoto in ugodjem dojemal, ko bo knjigo dobil v roke.

Te besede samo, da bi jo lažje dočakal.

Tine Debeljak

Bertoncelj - Arko, DHAULAGIRI

Ta knjiga, edinstvena v slovenski literaturi, je pri Slovenski kulturni akciji v pripravi. Marsikdo se bo vprašal, kaj je to priprava knjige. Knjigo nekdo napiše, založnik poskrbi za tisk in jo razpošlje v razprodajo. To je pri nastanku in uveljavljanju knjige običajni in redni postopek, si mislita naročnik in bralec. Toda med napisom in tiskom je še vmesno dejanje, ki smo mu rekli priprava knjige. Ne priprava spisa ali teksta, ampak priprava tiskane knjige.

Založnica, v tem primeru Slovenska kulturna akcija, je sprejela od piscev rokopis in po posredovanju piscev ilustracijsko gradivo. Sprejela je stvari, ki jih je že pred enim letom naročnikom in bralecem napovedala in obljubila. V rednih razmerah velikega sveta gre to drugače. Pisatelj nekaj napiše in založnikom ponudi v tisk; če je pisatelj imeniten, postavi visoko ceno. Ponudi celo večjemu številu založnikov: kdor bo več plačal, bo založil. Če je pisatelj novinec, krošnjari okrog založnikov.

Slovenska kulturna akcija je v prvih dveh letih svojega knjižnega založništva napovedala in obljubila knjige in revije, ki še niso bile napisane ali vsaj ne pripravljene, urejene. Tudi Dhaulagiri izpod pe-

sečni darovi — to so trije viri, iz katerih naj bi se krili stroški delovanja naše ustanove.

Rednih članov, ki plačujejo članarino in imajo zato prost vstop k vsem prireditvam Slov. kult. akcije ter 25% popusta pri knjižnih izdajah, je razmeroma malo, kajti za to članstvo pridejo v poštev le v Velikem Buenos Airesu bivajoči rojaki, ki jim je mogoča udeležba pri naših kulturnih večerih in drugih prireditvah. Zato pomenijo vplačila redne članarine le majhen prispevek k finančnemu ravnovesju ustanove; a je vendar dragocen. Dati je treba vse priznanje našemu rednemu članstvu: brez posebnega opominjanja je lanska članarina vplačana že nad 95 odstotno! Malo organizacij se more ponašati s tako discipliniranim članstvom! Tudi letošnja članarina se lepo vplačuje. Ker se pa drugo poslovno leto bliža koncu, bomo zelo hvaležni vsem, ki letošnje članarine še niso v celoti poravnali, da to store v bližnji bodočnosti.

Ustvarjalni člani, ki jih je tudi lepo število, a mnogo izven Argentine, ne plačujejo redne članarine, kajti njih ustvarjalno delo v okviru Slovenske kulturne akcije terja od večine poleg intelektualnih in časovnih, tudi gmotnih žrtev za deset, da, tudi sto članarin letno! Prav nasprotno bi se moralo dogajati: Slovenska kulturna akcija bi morala svojim ustvarjalcem: urednikom, pisateljem, pesnikom, kritikom, glasbenikom, pevcem, slikarjem, kiparjem, filozofom, igralcem in režiserjem gmotno omogočiti čim izdatnejše kulturno delovanje s tem, da bi jim njih prizadevanje primerno honorirala, kar ji je pa doslej, razen v nekaterih primerih in na najbolj skromen način, še nemogoče. Nasprotno je Slov. kult. akcija že takoj v začetku celo prosila ustvarjalne člane, naj skušajo tudi oni od časa do časa kaj prispevati k vzdrževanju te njim tako drage naše kulturne ustanove, in mnogi so se temu vabilu že odzvali, nekateri s kar rednimi prispevki. Im blagajnik si ne pomišlja parabititi tudi te prilike, da vsem ustvarjalnim članom to prošnjo za tudi njihove gmotne prispevke še ponovi: *Quantum potes, tantum aude!*

Največji trošek Slov. kult. akcije so pač njena knjižna izdaja, katerih je izšlo v dveh letih delovanja že 12 (vključno skoro dotiskani Maroltov roman), neupoštevajoč mesečni „Glas“ in dejstvo, da je več števil revije „Meddobje“ izšlo dvojnih, ena celo trojna. Ker je naš knjižni trg omejen le na slovensko zamejstvo in ker mnogo

izdanj zanimala samo ozek krog kulturno najvišje stremečih, zato je naklada posameznih izdanj zelo nizka in tudi prodaja temu primerno skromna. Izdanja, kot so ta Slov. kult. akcije, bi se morala oddajati v nekaj tisoč izvodih in še znatno dražje, da bi se finančno krila; dejansko je pa komaj nekaj stotin naročnikov in drugih plačujočih odjemalcev. Res je, da se bodo sčasoma vsaj naklade knjig kot so Mertik, Moj svet in moj čas, Ljudje, Zóri, noč vesela in Dhaulagiri v celoti razprodale in bo morda kako izdanje finančno pozitivno, vendar se utegne to doseči šele po več letih. Zato pa je toliko večje važnosti, da so vsaj tisti izvodi izdanj, ki se takoj po izidu razdele med naročnike in kupce, v celoti plačani. Zato smo tudi uvedli znižano naročnino za tiste, ki bi jo plačali dovolj zgodaj, da se nam tako zbere vsaj nekaj sredstev za plačilo tiskarniških računov. Slovenska kulturna akcija za. visi torej v svojem delu v največji meri od naročnikov in odjemalcev svojih knjižnih izdanj. Spet moramo izraziti naše priznanje naročnikom in poverjenikom glede vplačil za lanský letnik: razen nekaj izjem je vse poravnano. Pričakujemo, da bo tako tudi z letošnjim letnikom. *Prosimó pa vse naročnike in zlasti poverjenike, da nam vplačila kar se da pospešijo, ker moramo obveznosti v tiskarni spróti poravnávati.*

Vendar, kot rečeno, tudi če vsi člani in naročniki izpolnijo svojo dolžnost, ostane v blagajni še vedno velik primankljaj, ki bo šel v desettisoče. Nismo se bali že v začetku našega dela pogledati resnici v oči in tudi sporočiti javnosti: Slovenska kulturna akcija se s sámo članarino in naročnino še delač ne more vzdrževati in izpolnjevati svojega pomembnega poslanstva: v slovenskem zamejstvu ustvarjati vrhunsko kulturo na temeljih krščanske ideologije za ves slovenski narod; bistveno potrebni so mecení, ki bodo gmotno prispevali k njenemu življenju in delovanju. Poleg več manjših sta se že prvo leto javila dva večja mecená, od katerih eden je daroval 10.000 pesov za knjižne nagrade (ki so potem rodile kar 12 del), drugi pa je prispeval v blagajno 7.000 pesov. V drugem letu se spet obeta drug mecen za knjižne nagrade; za siceršnjo oporo blagajni Slovenske kulturne akcije pa smo se obrnili na nekatere vidnejše osebnosti v našem zamejstvu in jih poprosili za mecenski članstvo; vsaj 1.000 pesov letno naj bi prispeval vsak mecenski član. Doslej se je javilo že devet posameznikov oziroma ustanov (od tega kar šest

res Dinka Bertonclja in dr. Vojka Arka je obljubila, ko še ni bilo knjige nič napisane. Zaupala je piscema, da bosta napisala ob času dobro knjigo, kot je zaupala drugim piscem obljubljenih knjig pa svojih dveh revij, da bodo ob času prinesli gradivo, vredno akcijskega poslanstva. Tega zaupanja v teh dveh letih nihče ni varal niti prevarati poskusil. Danes lahko sporočimo vsem svojim prijateljem, da je DHAULAGIRI NAPISAN.

Knjiga je v pripravi. To se pravi: rokopis prebirajo urednik in še drugi, ki imajo interes na tem, da poznajo vsebino že pred natiskom. Vsako našo knjigo, vsak spis, naj ga napiše še tako šolan slavist, slovenist, prebere še drug strokovnjak v slovenščini, da opozori pisca na morebitno slovnično ali stilistično napako. Potrebno je poskrbeti za opremo knjige, zediniti se za njen format, za izbiro papirja, za način reproduciranja fotografij. To je pripravna knjiga.

In pri tej pripravi knjige je Slovenska kulturna akcija v srečnem položaju, da po izjavah svojih ljudi, ki so besedilo že prebrali in si slike že ogledali, lahko sporoči, da bo to edinstvena slovenska knjiga te vrste. Edinstvena bo ta knjiga seveda že zato, ker podobne snovi, kot jo kopiči tu Bertonclj, iz lastnih doživetij še noben Slovenec napisati ni mogel. Pa ga spet nismo imeli Slovenci planinskega pisatelja, ki bi kot Arko združeval toliko gorniškega znanja s tolikšno literarno močjo. Brez strahu pred bodočo kritiko zdaj po pregledu besedila in razpoložljivih slik lahko napovemo: *Knjiga Dhaulagiri*, ki ji je napisal Arko prve tri, Dinko Bertonclj, doslej najuspešnejši slovenski gornik, pa nadaljnjih enajst poglavij, in za katero je Gerhard Watzl dal vse svoje fotografsko gradivo, *ni samo edinstvena v slovenski planinski literaturi, ampak vzdrži vsebinsko primerjavo z najboljšimi tovrstnimi deli v svetovnem slovstvu*, pri čemer tudi Herzogove Anapurne ne izvzemamo. Da se bo tem delom tudi po oprmi vsaj približala, za to se bo Slov. kult. akcija po svojih skromnih močeh potrudila.

Kaj več o knjigi „Dhaulagiri“ pomo povedali še v prihodnji številki „Glasa“.

duhovnikov in ena duhovniška ustanova!) za to plemenito sodelovanje s Slovensko kulturno akcijo. Potrebovali pa bi jih še veliko, veliko več, že samo za vzdrževanje dosedanjega nivoja dela naše organizacije, kaj šele če bi hoteli slediti še višjim stremljenjem in potrebam slovenske kulture. *Prosimó torej vse tiste, ki znájo ceniti prizadevanja in žrtve številnih slovenskih kulturnih delavcev, povezanih v Slovenski kulturni akciji in ki količkaj morejo gmotno prispevati k nje delovanju, da s svojimi letnimi znatnejšimi prispevki postanejo naši mecenski člani in s tem soreševalci najvišjih slovenskih kulturnih vrednot v času, ko so najbolj ogrožene.*

V dveh letih obstoja je Slov. kult. akcija s svojim delom pričala o svoji upravičenosti in važnosti celo tiste, ki so se v začetku iz tega ali onega vzroka pomišljali priznati pomembnost njene ustanovitve. Res, doba preizkušnje je za nami in dobro je bila prestana. Zdaj smo v dobi utrjevanja in izboljševanja, pa razvijanja naše najvišje kulturne ustanove. Veliko oviro temu bi pomenile finančne težave; nasprotno pa bi bilo v velik pospešek in napredek gmotno blagostanje ustanove. Člani, naročniki in mecení pomagajte nam k temu blagostanju Slovenske kulturne akcije in dvignili boste slovensko kulturo!

POJASNILO NAROČNIKOM V INOZEMSTVU

V Argentini je zelo otežkočen izvoz knjig v inozemstvo. Dovoljene so le male darilne pošiljke. Te predpise na različnih poštah različno razlagajo. Pošiljke odpremljajo zato večkrat posamezni člani in prijatelji založbe. Včasih zahtevajo uradniki, da napišejo v potrdilo darovanja posvetilo. Če dobijo naši naročniki pošiljke od posameznikov in včasih še s posvetilom, naj se odpošiljatelj ne zahvaljujejo in naj nas ne vprašujejo, kaj to pomeni. Držati se moramo predpisov.

Družabna prireditel Slovenske kulturne akcije bo tudi letos, in sicer v drugi polovici meseca aprila, z zanimivim kulturnim in družabnim programom in z žrebanjem umetniške loterije, za katero bodo srečke že mesec dni prej na razpolago. Vabimo vse člane in prijatelje Slovenske kulturne akcije, da že zdaj mislijo na sodelovanje in udeležbo pri loteriji in prireditvi, ki ima namen plemenite družabnosti in gmotne podpore naši ustanovi. Kraj in dan prireditve pravčasno sporočimo.

Izdaja Slovenska kulturna akcija, Alvarado 350, Ramos Mejía, Provincia Buenos Aires, Argentina.

Tiska Federico Grote (L. Lenček)